УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: **91-793-44** Дисциплина: **Наказателноправна характеристика на престъплението**

Ниво: 7. Магистър ECTS кредити: **3**

Обучаващо звено: катедра “Обществен ред и сигурност”

Анотация на учебната дисциплина

Дисциплината “Наказателноправна характеристика на престъплението” има за предмет материалното наказателно право като отрасъл на действащото обективно право.Тя цели да запознае студентите-неюристи с основните принципи, понятия, категории и институти на съвременното наказателно право.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания: Студентите получават важни познания в областта на материалното наказателно право - основни категории и институти на Общата част на Наказателния кодекс, запознават се с трите основния дяла на науката за наказателното право. Изграждат се знания за базовите теоретични схващания по отношение на субекта, на престъплението и наказанието, както и съдебната практика по тези въпроси.

Умения: Формират се умения за практическа работа по конкретни казуси - предимно квалифициране на деянията, които осъществяват престъпления. Изгражда се способността за боравене със специалния терминологичен апарат на наказателното право.

Отношения и нагласи: Дисциплината е първата от наказателноправните науки, която студентите изучават. Тя има важно значение за формиране на тяхното отношение към основните направление, в които ще бъде ориентирана бъдещата им професионална дейност - борбата с престъпността.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение: Обучението по дисциплината се провежда под формата на лекции

Предварителни изисквания: Изучаването на дисциплината предполага обща правна подготовка

Осигурявани дисциплини: Знанията, които се придобиват по дисциплината Наказателно право - обща част, представляват основа за изучаването на останалите наказателноправни науки: Криминалистика, Девиантно поведение и правна закрила на малолетни и непълнолетни лица, Съдебна медицина

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: тест и казус, съчетани с устно събеседване

Методи и форми на оценяване: През семестъра студентите решават тестове и задания по теми от конспекта.

Критерии за оценяване: “ОТЛИЧЕН”: Студентът показва всестранни и задълбочени знания, дава обосновани и точни отговори по въпросите, умело, логично и точно излага мислите си, притежава практически умения и навици по отчитане на кризисните ситуации. Висока степен на критично мислене. Притежава познания и способности при прилагане на наученото. Балансирано представя най-важните тезисни позиции. Успешно излага убедителни доказателства, както в полза, така и срещу изразеното мнение в случаите на анализ.
Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Заключителната част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с рецизна терминология и литературна езикова компетентност.

	"МНОГО ДОБЪР": Студентът има пълни и задълбочени познания, притежава практически умения, има логична и задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. По голямата част от информацията е умело разгърната. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Съществува леко нарушаване на баланса при представяне на основните аргументи. Заключителната част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология. Допускат се отделни езикови неточности. "ДОБЪР": Студентът има пълни знания, притежава практически умения, има задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. Преобладава описанието вместо аналитичното мислене. Отговорът съдържа основна информация, но с леко нарушен баланс при представянето й. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране. От заключителната част се разбира становището на студента. Допускат се отделни езикови неточности. "СРЕДЕН": Студентът отговаря по същността на въпросите с известни затруднения, има недостатъчни практически умения и навици, не винаги излага точно мислите си.Доказателственият материал е представен по разбираем, но неправилно структуриран начин. Някои от аргументите са неправилно разбрани, но като цяло същността е ясна. Съществува опит за оформяне на заключение, но позицията на студента остава неясна. Съществуват пропуски и езикови неточности. "СЛАБ": Студентът няма необходимите знания, допуска принципни грешки, затруднява се в отговорите, не умее да обясни същността на въпроса. Недостатъчен обем от информация. В представянето на информацията липсва добра аргументация. Цитирането е неправилно. Наблюдават се груби грешки.
Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:	Крайната оценка се формира от текущ контрол (максимум 40 т.), тест и казус (30 т.), устен изпит (30 т.)

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

Ненов, И. Наказателно право на Република България, обща част, книга първа и книга втора, нова редакция, София 1992.
Марков, Р. и колектив. Наказателноправо на Република България. Обща част. второ прераб. и доп. издания, Сиела,С., 2024.
Гиргинов, А., Наказателно право на Република България, обща част, СОФИ – Р, 2009.
Стойнов, Ал. Наказателно право, обща част, С., 2019.

Допълнителна литература:

Груев, Л. Санкционната система по българското наказателно право, "Сиби", С., 1997 г..
Марков, Р. Поощрителните норми в наказателното право, С., 1997 Изключващи вината обстоятелства по българското наказателно право - теоретичен модел за усъвършенстване на законодателството, Сиела, С.,
2019
Михайлов, Д. Длъжностното лице – особен субект на престъпление, С ., Наука и изкуство, 1969.
Индивидуализация на наказателната отговорност, Правна мисъл, 1981, кн. 5; Евентуален умисъл и престъпна самонадеяност в Практиката на ВС на РБ, Съвременно право, 1991, кн. 2;
Постановления и тълкувателни решения на ВС на Република България - 1953-1990 г., изд. Къща "Везни".
Филчев, Н. Способ на извършване на престъплението, С., 1991 г.
Филчев, Н. Задържането на престъпник., Съвременно право, 1995, кн. 3
Хинова, Т. Освобождаване от наказателна отговорност по Българското наказателно право, БАН, 1992.
Ценков, Ц. Сборник постановления, тълкувателни решения на ВС на РБ по приложение на НК, т. I, обща част
С., "Софи-Р". Съдебна практика по наказателни дела, т.II- Особена част, "Софи-Р", 1993 г.
Гиргинов, А. Наказателноотговорни лица, Софи-Р, 2001.
http://blogs.unwe.bg/wp-content/uploads/flichev/8_Lektzii_po.pdf

Речник (ключови думи)

престъпление, субект, наказание, право, отговорност

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1	Обща характеристика на българското наказателно право. Субект на престъпление.	Основни особености на българското наказателно право. Общо учение за субекта на престъплението. Малолетни и непълнолетни. Възпитателни мерки по ЗБППМН. Наказателноправен режим на наказателноотговорните непълнолетни. Вменяемост и невменяемост.	4				
2	Обща характеристика на престъплението. Престъплението като деяние	Елементи на престъплението. Обществена опасност. Характер и степен на обществената опасност. Обстоятелства, които влияят на степента на обществена опасност. Противоправност и наказуемост. Престъплението като деяние. Изпълнително деяние. Обществеоопасни последици. Престъпен резултат. Видове престъпления с оглед наличието на съставомерни обществеоопасни последици. Причинна връзка между обществеоопасното деяние и обществеоопасните последици.	2				
3	Обект на престъплението Предмет и средство на престъплението Състав на престъплението. Видове състави	Обект на престъплението. Предмет и средство на престъплението. Състав на престъплението. Видове признаци на състава. Видове състави.	2				
4	Обстоятелства, изключващи обществената опасност и противоправност на деянието	Малозначителност на деянието. Неизбежна отбрана. Крайна необходимост. Оправдан стопански риск. Увреждане на лице, извършило престъпление. Деяние на служител под прикритие.	4				
5	Вина	Понятие, форми на вината. Умисъл. Непредпазливост. Изключващи вината обстоятелства.	4				
6	Стадии на умишленото престъпление	Понятие за стадий. Приготовление. Опит. Видове опит. Довършено престъпление.	2				
7	Съучастие	Същност, видове, наказуемост. Самоволен отказ.	4				
8	Форми на усложнена престъпна дейност	Продължавано, продължено, съставно, двуактно и многоактно престъпление	4				
9	Множество престъпления	Съвкупност. Видове. Рецидив. Видове.	2				
10	Учение за наказанието	Принципи и цели на наказанието. Видове наказания. Принципи на определяне на наказанието. Принцип на законността. принцип на индивидуализацията. Определяне на наказанието по чл. 55 и чл. 58а НК.	2				
	Общо часове		30				

Разработил програмата: проф. д-р Юлиана Матеева

Учебната програма е приета от КС на катедра “Обществен ред и сигурност” с протокол № 2 /17.09.2024 г.
Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 2/19.09.2024 г. и заповед № 24/20.09.2024 г. на декана на факултета.